

Akad. Slavko Splichal, predsednik Znanstvenega Sveta ARIS

Akad. Peter Križan, akad. Gregor Serša, akad. Mirjam Nastran Ule, organizatorji posveta o ocenjevanju raziskovalnih projektov v Sloveniji, SAZU, 11.3.2026

Ga. Tjaša Dobnik, dipl. prav., direktorica ARIS

ZADEVA: Vloga panelov pri odločitvah ARIS o financiranju projektov

Spoštovani,

posvet o ocenjevanju raziskovalnih projektov v Sloveniji, ki je potekal na SAZU dne 11.3.2026, je naslovil pomembna vprašanja o razvoju sistema financiranja znanosti v Sloveniji. Ob tem pa smo pogrešali razpravo o možnosti uporabe panelov pri izbiri projektov, ki jih financira ARIS. V razvitem svetu večina agencij za financiranje znanosti uporablja panelni sistem ocenjevanja. Gre za preizkušen in učinkovit pristop, ki omogoča uravnoteženo presojo kakovosti predlogov projektov in zmanjšuje vpliv individualnih odklonov pri ocenjevanju.

V razpravah na posvetu, kot tudi širše v slovenski znanstveni skupnosti, se ponavljajo nekatere ključne pripombe na trenutni sistem ocenjevanja projektov. Pri izbiri projektov na posameznem znanstvenem področju se večidel upoštevajo zgolj številske ocene recenzentov. Nekateri recenzenti dosledno dodeljujejo zelo visoke ali najvišje ocene, drugi uporabljajo širši razpon. Razlike niso nujno posledica kakovosti prijav, temveč osebnih ocenjevalnih meril recenzentov, kar vodi v neprimerljivost ocen. Posledica je kompresija ocen pri vrhu lestvice, zaradi česar ocene izgubijo diskriminatorno vrednost. Ocena znanstvene kakovosti in prebojnosti projekta nosi enako težo kot druge ocene, kot na primer ocena opisa vodenja projekta, kar se nam ne zdi primerno. Pogoste so pripombe glede neustrezne izbire recenzentov. Te so lahko zelo utemeljene, v določenih primerih pa takšne pripombe odražajo ozko specializiranost raziskovalnih tem, ki ne nagovarjajo širše znanstvene skupnosti.

Podpisani menimo, da bi uvedba panelnega sistema pomembno prispevala k reševanju navedenih problemov. Paneli, sestavljeni iz uglednih tujih znanstvenikov, omogočajo razpravo, primerjavo in usklajevanje ocen, s čimer se zmanjšajo individualne pristranskosti ter izboljša kakovost odločitev. Menimo, da bi bilo smiselno uvesti panele na dovolj široko opredeljenih področjih, na primer po vzoru ERC, saj bi prevelika fragmentacija povzročila organizacijske težave in zahtevala nesorazmerno veliko število panelistov. Recenzenti bi lahko ostali tesno specializirani, medtem ko bi panelisti – z nekoliko širšim strokovnim pogledom – zagotavljali primerjalno presojo med projekti. Tak pristop uspešno uporablja tudi ERC. Pri uvedbi panelov bi bilo potrebno posebno pozornost nameniti področjem, ki so posebnega strateškega pomena za Slovenijo, kot so raziskovanje slovenske kulture, jezikoslovja, razvoj ključnih tehnologij in podobno. Tovrstna področja je mogoče jasno opredeliti in zanje oblikovati prilagojene rešitve. Ena od možnosti je vključitev domačih strokovnjakov v panelno razpravo v posvetovalni vlogi, ob ohranjanju mednarodne neodvisnosti odločanja.

Prepričani smo, da bi uvedba panelnega sistema pomembno prispevala h kakovosti odločanja pri izboru raziskovalnih projektov za financiranje.

V Ljubljani, 2. aprila 2026,

**MATEJ
BREŠAR**

Digitally signed by
MATEJ BREŠAR
Date: 2026.04.02
06:11:10 +02'00'

akad. Matej Brešar

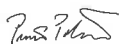
**FRANC
FORSTNERIČ**

Digitally signed by FRANC
FORSTNERIČ
Date: 2026.04.01 21:16:32 +02'00'

akad. Franc Forstnerič

akad. Josip Globevnik

Digitally signed by PRIMOŽ POTOČNIK
Date: 2026.04.02 21:06:53 +02'00'

prof. dr. Primož Potočnik
predstojnik Oddelka za matematiko UL FMF

PETER ŠEMRL

Digitally signed by PETER
ŠEMRL
Date: 2026.04.01 21:22:50
+02'00'

prof. dr. Peter Šemrl
direktor IMFM